Wat is de New Apostolic Reformation (NAR)?

Een poging tot een historische en structurele analyse

Inleiding: waarom is NAR zo moeilijk te definiëren?

De **New Apostolic Reformation (NAR)** is een term die regelmatig wordt gebruikt in discussies over het moderne christendom. Tegelijkertijd bestaat er veel verwarring over wat nou NAR precies is.

Dat is begrijpelijk. NAR is geen kerkgenootschap met een ledenadministratie, een officiële geloofsbelijdenis of één centraal bestuur. Het is eerder een netwerkachtige ontwikkeling binnen delen van de pinkster- en charismatische beweging, waarin verschillende ideeën over apostelen, profeten, geestelijke gaven, geestelijke oorlogvoering, gemeentebestuur en maatschappelijke invloed bij elkaar zijn gekomen.

Daarom is het belangrijk om twee zaken uit elkaar te houden:

1. Niet iedere charismatische of pinksterchristen is NAR.
2. Niet iedere persoon of gemeente die door NAR-ideeën wordt beïnvloed, gebruikt zelf het label NAR.

C. Peter Wagner, die de term *New Apostolic Reformation* uiteindelijk bekendmaakte, beschreef NAR zelf als een ontwikkeling die de manier waarop kerken worden georganiseerd ingrijpend zou veranderen. In zijn boek *Churchquake!* (1999) beschreef hij apostolische netwerken als nieuwe "wijnzakken" voor de kerk.

Een zorgvuldige analyse van NAR vraagt daarom niet alleen:

"Wat leert deze gemeente?"

maar ook:

"Hoe is het leiderschap georganiseerd, welke geestelijke autoriteit wordt erkend en met welke personen en netwerken bestaat er een aantoonbare relatie?"

1. NAR heeft geen eenvoudige historische bloedlijn

Een veelgehoorde voorstelling van de geschiedenis is:

Dowie → Latter Rain → Branham → Kansas City Prophets → Wagner → NAR.

Als vereenvoudigd schema kan dit helpen om bepaalde verbanden te onderzoeken, maar als historische beschrijving is het te lineair. De geschiedenis is complexer. Verschillende stromingen ontwikkelden zich naast elkaar en beïnvloedden elkaar gedeeltelijk:

- de vroege pinksterbeweging;
- healing- en divine-healingbewegingen;
- restorationistische bewegingen;
- de Latter Rain-beweging;
- de Voice of Healing;
- de Word of Faith-beweging;
- de Shepherding Movement;
- de charismatische beweging;
- de Third Wave;
- profetische bewegingen;
- apostolische netwerken.

C. Peter Wagner zelf beschreef de voorgeschiedenis van NAR bovendien breder dan alleen de Noord-Amerikaanse healing- en Latter Rain-beweging. In zijn eigen historische schema verbond hij de ontwikkeling onder andere met Afrikaanse onafhankelijke kerken, Chinese huiskerken en onafhankelijke charismatische kerken in verschillende delen van de wereld.

Daarom kunnen we beter spreken over historische invloeden en convergerende stromingen dan over één ononderbroken keten.

2. John Alexander Dowie: een belangrijke vroege voorloper

Een van de personen die relevant is voor het bestuderen van de voorgeschiedenis van restorationistische en healingtradities is John Alexander Dowie (1847–1907).

Dowie werd bekend door zijn nadruk op goddelijke genezing. In 1896 richtte hij de *Christian Catholic Apostolic Church in Zion* op. In 1904 stelde hij zichzelf aan als "First Apostle". Daarmee combineerde hij goddelijke genezing met een sterk gecentraliseerde kerkelijke structuur.

Dowie is daarom interessant wanneer we willen begrijpen hoe bepaalde ideeën later opnieuw konden verschijnen:

- goddelijke genezing als belangrijk onderdeel van christelijke bediening;
- herstel van apostolische ambten;
- sterk leiderschap;
- een eigen netwerk buiten bestaande denominaties;
- het idee dat God de kerk opnieuw aan het herstellen was.

Maar een *belangrijke nuancering* Het zou historisch onjuist zijn om te zeggen dat Dowie de grondlegger van NAR was. Tussen Dowie en de latere NAR liggen vele verschillende bewegingen en tientallen jaren ontwikkeling.

Dowie kan beter worden beschouwd als één van de historische voorlopers van bepaalde restorationistische en healingtradities die later, via verschillende tussenliggende bewegingen, relevant werden voor delen van de charismatische wereld.

3. De healing revival en William Branham

Na de Tweede Wereldoorlog ontstond in de Verenigde Staten een krachtige healing revival.

Een van de bekendste figuren was William Branham (1909–1965). Branham werd bekend vanwege zijn genezingsbediening en zijn vermeende profetische gaven. Branham is belangrijk in de geschiedenis van bepaalde latere profetische en restorationistische bewegingen, maar zijn nalatenschap moet zorgvuldig worden behandeld. Zijn invloed kan namelijk niet uitsluitend worden beoordeeld aan de hand van zijn genezingsbediening.

De leer van de "Serpent's Seed"

Branham verkondigde onder andere de leer die bekend werd als "Serpent's Seed". Historisch onderzoek naar Branham documenteert dat deze leer belangrijke overeenkomsten vertoonde met ideeën uit de Amerikaanse Christian Identity-traditie, waaronder de gedachte van verschillende "zaadlijnen". Daarbij kwamen ook raciale en segregationistische ideeën voor.

Dit is een ernstig onderdeel van Branhams historische nalatenschap en moet niet worden verdoezeld. Tegelijkertijd moeten we voorzichtig zijn met de conclusie dat deze ideeën daarom automatisch kenmerkend zijn voor de gehele NAR.

Branhams raciale leer is zijn eigen historische verantwoordelijkheid.

Dat sommige latere leiders Branham positief waardeerden of bepaalde aspecten van zijn bediening overnamen, is een afzonderlijke kwestie die per persoon en per netwerk onderzocht moet worden.

4. Latter Rain: herstel van apostelen en profeten

In 1948 ontstond in Canada de Latter Rain-beweging, verbonden met de opwekking rond de Sharon Orphanage in North Battleford, Saskatchewan.

De beweging legde sterke nadruk op:

- herstel van geestelijke gaven;
- profetie;
- handoplegging;
- geestelijke overdracht of *impartation*;
- apostelen en profeten;
- herstel van de kerk;
- een krachtige eindtijdverwachting.

Een belangrijk onderdeel van de Latter Rain was het idee dat God de kerk opnieuw zou herstellen door middel van hedendaagse apostelen en profeten. Dit is één van de redenen waarom Latter Rain historisch relevant is wanneer we de latere ontwikkeling van apostolisch-profetische bewegingen onderzoeken.

De reactie van de Assemblies of God

De Assemblies of God wees verschillende aspecten van de Latter Rain in 1949 af. Daarmee ontstond al vroeg een duidelijke discussie binnen de pinksterbeweging over vragen als:

- Kunnen hedendaagse apostelen dezelfde autoriteit hebben als de apostelen van het Nieuwe Testament?
- Kunnen geestelijke gaven door menselijke handoplegging worden "overgedragen"?
- Hoe moet profetie worden getoetst?
- Welke plaats hebben nieuwe openbaringen naast de Schrift?

Deze vragen zijn later opnieuw teruggekeerd in apostolisch-profetische bewegingen.

5. Van Latter Rain naar bredere charismatische bewegingen

Het is echter opnieuw te eenvoudig om te zeggen:

"Latter Rain werd NAR."

Dat gebeurde niet.

Verschillende ideeën uit Latter Rain vonden hun weg naar andere delen van de charismatische wereld, terwijl andere elementen werden afgewezen.

In de decennia daarna ontstonden onder meer:

- de healing revival;
- de Voice of Healing;
- de Word of Faith-beweging;
- de Shepherding Movement;
- de charismatische beweging;
- de Third Wave;
- profetische netwerken;
- apostolische netwerken.

De latere NAR moet daarom worden gezien als een *convergentiepunt van verschillende ontwikkelingen,* niet als één beweging die rechtstreeks uit Latter Rain voortkwam.

6. John Wimber en de Third Wave

Een belangrijke ontwikkeling in de jaren tachtig was de zogenoemde Third Wave.

Hierbij speelde John Wimber, leider binnen de Vineyard-beweging, een belangrijke rol. Wimber legde sterk de nadruk op:

- genezing;
- profetie;
- tekenen en wonderen;
- geestelijke gaven;
- evangelisatie;
- praktische training in bovennatuurlijke bediening.

In 1982 begon aan Fuller Theological Seminary het controversiële vak "Signs, Wonders and Church Growth", waarbij C. Peter Wagner en John Wimber betrokken waren. Het vak combineerde onderwijs over tekenen en wonderen met praktische bediening.

Dit is een belangrijke historische schakel. Maar ook hier is nuance noodzakelijk:

John Wimber was niet eenvoudigweg de grondlegger van NAR.

De Vineyard-beweging en NAR zijn niet identiek. Wimber was vooral belangrijk voor de ontwikkeling van de Third Wave, en zijn samenwerking met Wagner vormde een belangrijke context waarin Wagner verder nadacht over geestelijke gaven, geestelijke oorlogvoering, gemeentegroei en uiteindelijk apostolische structuren.

7. C. Peter Wagner en het ontstaan van NAR als herkenbaar concept

Hier komen we bij C. Peter Wagner.

Wagner was jarenlang hoogleraar Church Growth aan Fuller Theological Seminary. In de jaren tachtig werkte hij samen met John Wimber rond *Signs and Wonders* en kerkelijke groei. In de jaren negentig ontwikkelde Wagner steeds verder zijn ideeën over nieuwe vormen van kerkelijk leiderschap. Hij sprak eerst over postdenominationalism en later over de New Apostolic Reformation.

In *Churchquake!* (1999) presenteerde hij NAR als een belangrijke ontwikkeling in de kerk: traditionele denominationele structuren zouden plaatsmaken voor nieuwe netwerken van kerken en leiders. Wagner beschreef daarbij expliciet de erkenning van hedendaagse apostolische bedieningen als een onderscheidend kenmerk.

Hier werd NAR dus een herkenbaar ecclesiologisch model.

8. Wat bedoelde Wagner met "apostolisch"?

Dit is een van de belangrijkste vragen.

Wagner bedoelde met een hedendaagse apostel niet noodzakelijk iemand die beweert één van de oorspronkelijke twaalf apostelen te zijn. Zijn model ging uit van een blijvende apostolische bediening binnen de kerk. In een apostolisch netwerk kunnen volgens dit model verschillende zelfstandige gemeenten en bedieningen met elkaar verbonden worden rond een apostel of apostolisch team.

Dat betekent dat het woord "apostel" in deze context een andere betekenis krijgt dan wanneer men uitsluitend spreekt over de unieke apostelen van het Nieuwe Testament. Hier ligt daarom een belangrijke theologische discussie:

Is het Bijbels verantwoord om naast de apostelen van het Nieuwe Testament een blijvend ambt van apostel met vergelijkbaar geestelijk gezag te erkennen?

Dat is een veel fundamentelere vraag dan alleen de vraag *of een kerk het label "NAR" gebruikt.*

9. De "Second Apostolic Age"

Wagner ging uiteindelijk nog een stap verder.

Hij beschouwde 2001 als het begin van wat hij de "Second Apostolic Age" noemde. Volgens zijn eigen ontwikkeling van het NAR-model was de kerk een nieuwe fase binnengegaan waarin apostelen opnieuw een strategische positie zouden krijgen. Een academische studie van Wagner's ontwikkeling vat zijn visie samen als een ontwikkeling van de jaren vijftig via healing evangelism, intercessors, prophets en uiteindelijk apostles, met 2001 als begin van de "Second Apostolic Age".

Dit is belangrijk omdat NAR daarmee niet alleen een nieuwe manier van organiseren van gemeenten werd. Het kreeg ook een eschatologische betekenis: God zou in de laatste fase van de kerkgeschiedenis opnieuw apostolisch leiderschap herstellen.

Daarmee wordt de discussie over kerkbestuur tegelijkertijd een discussie over Gods handelen in de eindtijd.

10. Apostolische netwerken

Een kenmerk van NAR is daarom niet noodzakelijk een centrale organisatie, maar juist een netwerkstructuur. Een apostolisch netwerk kan bestaan uit:

- zelfstandige gemeenten;
- bedieningen;
- profeten;
- evangelisten;
- apostelen;
- conferenties;
- trainingsorganisaties;
- onderwijsinstellingen.

De verbondenheid wordt niet noodzakelijk bepaald door een gezamenlijke denominatie of formele geloofsbelijdenis, maar door relaties, gedeelde visie en apostolisch leiderschap.

Dat verklaart waarom het soms moeilijk is om vast te stellen of een bepaalde gemeente "NAR" is.

Een gemeente kan immers:

- zichzelf niet NAR noemen;
- formeel zelfstandig zijn;
- een eigen naam en structuur hebben;

maar ondertussen wel structureel verbonden zijn met apostolische netwerken en leiders.

11. Kansas City Prophets en de profetische beweging

In de jaren tachtig en negentig ontstond rond Kansas City Fellowship een belangrijke profetische beweging.

Onder de bekende namen bevinden zich:

- Mike Bickle;
- Paul Cain;
- Bob Jones.

Deze beweging speelde een belangrijke rol in de ontwikkeling van het moderne profetische netwerk. Een belangrijk thema was de verwachting van een toekomstige krachtige generatie gelovigen, vaak aangeduid met termen als "Joel's Army". Het is belangrijk om hier onderscheid te maken. Het concept van "Joel's Army" ontstond niet bij IHOP-KC. Het bestond al binnen bredere restorationistische en profetische kringen.

Wel zijn er duidelijke aanwijzingen dat Mike Bickle en zijn netwerk zich in de jaren tachtig met dit gedachtegoed bezighielden. In materiaal over de geschiedenis van zijn bediening wordt bijvoorbeeld beschreven hoe in 1987 een periode van vasten werd verbonden met Joel 2 en met profetische verwachtingen rond een "Joel's Army". Daarom is het historisch juister om te zeggen:

Bickle en de Kansas City-profetische beweging waren belangrijke verspreiders en ontwikkelaars van bepaalde "Joel's Army"-ideeën; IHOP-KC moet in die bredere profetische geschiedenis worden geplaatst.

12. IHOP-KC: geen synoniem voor NAR

De International House of Prayer Kansas City (IHOP-KC) wordt vaak rechtstreeks met NAR verbonden. Er zijn inderdaad belangrijke historische relaties tussen Bickle, Kansas City, profetische netwerken en verschillende apostolisch-profetische leiders.

Maar ook hier geldt:

NAR en IHOP-KC zijn geen synoniemen.

Een zorgvuldige analyse moet daarom onderzoeken:

- welke leiders betrokken waren;
- welke leer zij daadwerkelijk onderwezen;
- welke profetieën zij verkondigden;
- welke relaties zij onderhielden;
- welke ideeën zij overnamen;
- en welke ideeën zij eventueel later verwierpen of veranderden.

Dit voorkomt dat iedere verbinding met een NAR-figuur automatisch wordt vertaald naar "de hele organisatie is NAR".

13. Geestelijke oorlogvoering

Een ander belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van deze bewegingen is de leer van spiritual warfare.

C. Peter Wagner speelde een belangrijke rol in het populariseren van bepaalde vormen van geestelijke oorlogvoering, waaronder het idee van territoriale geesten en geestelijke strijd op regionaal of maatschappelijk niveau.

Hier ontstonden concepten zoals:

- territoriale geesten;
- geestelijke bolwerken;
- geestelijke mapping;
- strategische voorbede;
- geestelijke oorlogvoering;
- het "innemen" van gebieden.

Niet iedere christen die gelooft in geestelijke strijd is daarmee NAR. De vraag is daarom opnieuw:

Welke vorm krijgt deze leer, welke autoriteit wordt eraan verbonden en welke praktische consequenties heeft zij?

14. De Seven Mountains

Een ander begrip dat in sommige NAR-kringen een belangrijke rol speelt is het Seven Mountains Mandate. Daarbij worden maatschappelijke terreinen onderscheiden waarop christenen invloed zouden moeten uitoefenen, zoals:

- overheid;
- onderwijs;
- media;
- economie;
- gezin;
- kunst en entertainment;
- religie.

Ook hier moet worden opgepast voor generalisaties. Christenen die politiek actief zijn, zijn niet automatisch NAR. Christenen die invloed willen hebben in onderwijs of media zijn evenmin automatisch NAR. De relevante vraag is bijvoorbeeld:

Wordt maatschappelijke betrokkenheid gezien als normaal christelijk burgerschap, of als onderdeel van een goddelijke opdracht om uiteindelijk maatschappelijke macht of dominantie over bepaalde terreinen te verwerven?

Dat onderscheid is theologisch en praktisch belangrijk.

15. Het probleem van "NAR = alles wat charismatisch is"

Een van de grootste fouten in discussies over NAR is dat men alle charismatische overtuigingen onder dezelfde noemer plaatst.

Dat is niet houdbaar. De volgende zaken zijn op zichzelf geen bewijs voor NAR:

- spreken in tongen;
- profetie;
- genezing;
- aanbidding met een charismatische stijl;
- handoplegging;
- geloof in wonderen;
- bevrijdingspastoraat;
- kerkelijke groei;
- maatschappelijke betrokkenheid.

Deze zaken komen ook voor buiten NAR. Daarom moet NAR worden vastgesteld aan de hand van een patroon van meerdere kenmerken.

16. Een bruikbaarder model om NAR te herkennen

Voor onderzoek naar een gemeente of bediening kunnen drie niveaus worden onderscheiden.

Niveau 1 – Charismatische overtuigingen

Bijvoorbeeld:

- tongentaal;
- profetie;
- genezing;
- wonderen;
- handoplegging.

Dit bewijst op zichzelf geen NAR-invloed.

Niveau 2 – Apostolisch-profetische invloed

Hier komen bijvoorbeeld bij:

- erkenning van hedendaagse apostelen;
- erkenning van profeten met richtinggevend gezag;
- impartation;
- apostolische netwerken;
- geestelijke covering;
- territoriale geestelijke strijd;
- bijzondere profetische openbaringen;
- restorationistische eindtijdverwachtingen.

Dit vormt een *sterkere aanwijzing voor apostolisch-profetische invloed*.

Niveau 3 – Een herkenbaar NAR-profiel

Wanneer meerdere kenmerken samenkomen, wordt de kwalificatie NAR beter onderbouwd.

Denk bijvoorbeeld aan:

1. erkenning van hedendaagse apostelen;
2. apostolisch bestuur of apostolische oversight;
3. profetische leiding;
4. apostolische netwerken;
5. geestelijke oorlogvoering;
6. territoriale geesten/spiritual mapping;
7. restorationisme;
8. Seven Mountains/dominion-denken;
9. directe relaties met bekende NAR-netwerken;
10. een sterke nadruk op geestelijk gezag van bepaalde leiders.

Hoe meer van deze kenmerken aantoonbaar en structureel aanwezig zijn, hoe sterker de aanwijzing voor NAR-invloed.

17. Gezagsstructuur is belangrijk — maar niet het enige criterium

De oorspronkelijke kritiek op NAR legt veel nadruk op gezag. Dat is terecht, maar het moet preciezer worden geformuleerd.

Niet iedere apostolische leider oefent noodzakelijkerwijs "absolute autoriteit" uit. Ook Wagner beschreef apostolische netwerken als verbanden waarin autonome kerken en bedieningen vrijwillig samenwerken en apostolische oversight accepteren.

De relevante vraag is daarom niet alleen: *"Is er een apostel?"*

maar: *"Welke autoriteit heeft deze apostel daadwerkelijk, en welke mechanismen bestaan er om die autoriteit te begrenzen?"*

Daarbij kunnen we bijvoorbeeld vragen:

- Kan de apostel worden gecorrigeerd?
- Wie houdt de apostel verantwoordelijk?
- Kunnen profetieën worden getoetst?
- Kunnen financiële beslissingen worden gecontroleerd?
- Kan een leider worden afgezet?
- Is er onafhankelijk toezicht?
- Mag een gemeentelid zonder angst vragen stellen?
- Wordt kritiek gezien als rebellie tegen God?

Dit zijn veel betere vragen dan alleen het label "NAR".

18. Hoe wordt profetie behandeld?

Een bijzonder belangrijk toetsingspunt is de behandeling van profetie.

Wanneer iemand beweert:

"God heeft mij gezegd..."

verandert dat de aard van de uitspraak.

De vraag is dan:

Welke autoriteit heeft deze uitspraak?

Een gezonde toetsing vraagt bijvoorbeeld:

- Wat werd precies geprofeteerd?
- Is de uitspraak vastgelegd?
- Was zij concreet genoeg om te kunnen toetsen?
- Is zij uitgekomen?
- Wat gebeurt er wanneer een profetie niet uitkomt?
- Wordt de profeet gecorrigeerd?
- Wordt een mislukte profetie achteraf opnieuw geïnterpreteerd?
- Wordt persoonlijke leiding van een profeet boven de Schrift geplaatst?

Dit zijn concrete en controleerbare vragen.

19. Hoe wordt kritiek behandeld?

Een tweede belangrijk onderzoekspunt is *accountability.*

Een sterke leider hoeft niet automatisch een verkeerde leider te zijn. Maar een systeem waarin een leider feitelijk niet gecorrigeerd kan worden, vormt wel een serieus risico. Daarom is het belangrijk om te onderzoeken of:

- leiders verantwoording afleggen;
- financiën controleerbaar zijn;
- leerstellingen besproken mogen worden;
- profetieën getoetst mogen worden;
- kritiek wordt geaccepteerd;
- leiders kunnen worden gecorrigeerd;
- leden vrij zijn om te vertrekken zonder geestelijke intimidatie.

Hier raakt de NAR-discussie aan een bredere Bijbelse vraag:

Hoe moet geestelijk gezag in de gemeente functioneren?

20. Wat doen we met het label "NAR"?

Het label zelf is niet altijd het belangrijkste.

Een gemeente kan zeggen: *"Wij zijn geen NAR."*

Dat zegt op zichzelf nog niet zoveel. Maar het omgekeerde geldt eveneens: *Een gemeente die één NAR-gerelateerde spreker uitnodigt, is daarmee niet automatisch een NAR-gemeente.*

Daarom moeten gedocumenteerde relaties en feitelijke leer en praktijk zwaarder wegen dan zelfgekozen of opgeplakte labels. Onderzoek daarom:

Leer	Wat wordt daadwerkelijk onderwezen?
Leiderschap	Wie heeft feitelijk gezag?
Netwerk	Met wie werkt men structureel samen?
Profetie	Hoe wordt profetische openbaring behandeld?
Praktijk	Hoe worden deze ideeën daadwerkelijk toegepast?
Accountability	Wie controleert de leiders?

21. Een Bijbels toetsingskader

Voor een christelijke beoordeling kan uiteindelijk niet alleen worden gevraagd: *"Is dit NAR?"*

De belangrijkere vraag is: *"Is dit Bijbels verantwoord?"*

Daarbij zijn onder andere de volgende Bijbelse principes relevant:

Toets alles "Beproef alle dingen, behoud het goede." 1 Thessalonicenzen 5:21

Profetie moet worden beoordeeld Zie bijvoorbeeld 1 Korinthe 14:29.

Leiders zijn niet onaantastbaar Zie onder andere 1 Petrus 5:1–3. Geestelijk leiderschap is geen heerschappij Petrus waarschuwt leiders om niet als heersers over de kudde op te treden, maar voorbeelden te zijn.

De Schrift blijft de norm Zie onder andere 2 Timotheüs 3:16–17.

Daarom zou de uiteindelijke beoordeling niet moeten luiden:

"Deze persoon is NAR, dus alles wat hij zegt is fout."

Maar:

"Welke leer wordt hier verkondigd, welk gezag wordt hier geclaimd en kan dit worden getoetst aan de Schrift?"

22. Een genuanceerde conclusie

De **New Apostolic Reformation** is geen eenvoudige denominatie en evenmin een beweging die rechtstreeks vanuit één historische bron is ontstaan.

De ontwikkeling kan beter worden begrepen als een **convergentie van verschillende twintigste-eeuwse pinkster-, charismatische, restorationistische, healing- en profetische stromingen**.

John Alexander Dowie is relevant als vroege vertegenwoordiger van bepaalde restorationistische en healingideeën. De Latter Rain-beweging ontwikkelde vervolgens ideeën rond herstel van apostelen en profeten, geestelijke gaven en eindtijdverwachting. De healing revival en figuren als William Branham droegen andere elementen bij, hoewel Branhams eigen raciale en religieuze denkbeelden afzonderlijk en kritisch moeten worden beoordeeld. John Wimber en de Vineyard-beweging waren belangrijk voor de ontwikkeling van de Third Wave en voor de bredere acceptatie van tekenen, wonderen en geestelijke gaven in delen van de evangelische wereld.

C. Peter Wagner bracht vervolgens verschillende ontwikkelingen samen in een model waarin **apostolisch leiderschap, netwerken, geestelijke gaven en nieuwe vormen van kerkbestuur** centraal kwamen te staan. In 1999 gaf hij dit model een herkenbare naam: **New Apostolic Reformation**.

Vanaf het begin van de eenentwintigste eeuw verbond Wagner deze ontwikkeling bovendien met wat hij de **"Second Apostolic Age"** noemde. Daarmee ontstond een beweging die moeilijk als één organisatie te beschrijven is.

23. Waar moeten we daarom vooral op letten?

Wanneer we willen onderzoeken of een gemeente of bediening door NAR wordt beïnvloed, zijn zeven vragen bijzonder nuttig:

1. Wie heeft uiteindelijk het gezag?

Is er sprake van een apostel of andere leider met vergaande geestelijke autoriteit?

2. Hoe wordt dat gezag gelegitimeerd?

Door Schrift, karakter en dienstbaarheid — of vooral door profetie, bijzondere openbaring en geestelijke impartation?

3. Hoe is de gemeente verbonden?

Zijn er structurele relaties met apostolische of profetische netwerken?

4. Hoe wordt profetie getoetst?

Worden uitspraken van profeten daadwerkelijk onderzocht?

5. Wat betekent "Koninkrijk van God"?

Gaat het vooral om getuigen, dienen en discipelschap — of om het verwerven van maatschappelijke macht en dominantie?

6. Hoe wordt kritiek behandeld?

Is correctie welkom of wordt kritiek beschouwd als rebellie?

7. Wie controleert de leiders?

Is er daadwerkelijk onafhankelijke accountability?

Slot: volg de gezagslijnen, maar toets alles aan de Schrift

NAR begrijpen betekent daarom meer dan een lijstje met verdachte namen maken.

Het betekent dat we historische lijnen, leerstellingen, persoonlijke relaties en gezagsstructuren onderzoeken.

Daarbij moeten we oppassen voor twee uitersten.

Aan de ene kant:

Alles wat charismatisch is, is NAR.

Dat is historisch en theologisch niet houdbaar en tamelijk onzinnig.

Aan de andere kant:

Als een gemeente zichzelf helemaal geen NAR noemt, kan er ook geen NAR-invloed zijn.

Ook dat is te eenvoudig.

Een zorgvuldiger benadering is:

Onderzoek de leer. Onderzoek de gezagsstructuur. Onderzoek de relaties. Onderzoek de profetieën. Onderzoek de praktijk. En toets vervolgens alles aan de Schrift.

Dat levert een veel betrouwbaarder beeld op dan het plakken van een etiket.

De belangrijkste vraag is uiteindelijk niet:

"Is deze gemeente NAR?"

maar:

"Is wat hier wordt geleerd en gedaan in overeenstemming met het onderwijs van de Bijbel?"

Daarmee verschuift de aandacht van etiketten naar waarheid, toets baarheid, verantwoordelijkheid en trouw aan Christus.

Voor verdere studie

Belangrijke historische personen

- John Alexander Dowie
- William Branham
- C. Peter Wagner
- John Wimber
- Mike Bickle
- Paul Cain
- Bob Jones

Belangrijke bewegingen

- Divine Healing Movement
- Latter Rain
- Voice of Healing
- Word of Faith
- Third Wave
- Kansas City Prophetic Movement
- apostolische netwerken
- International House of Prayer (IHOP-KC)

Belangrijke thema's

- hedendaagse apostelen
- hedendaagse profeten
- vijfvoudige bediening
- impartation
- geestelijke oorlogvoering
- territoriale geesten
- spiritual mapping
- Seven Mountains
- Kingdom/Dominion Theology
- apostolische covering
- profetische openbaring
- geestelijke accountability